

K E R T O M U S

TAMPEREEN
SOSIALIDEMOKRAATTINEN
KUNNALLISJÄRJESTÖ RY
TOIMINNASTA

VUONNA

1 9 6 7

Tuomo Kujansivu

Elokuun 23 p:nä saapui suruviesti, joka kertoi toimistosihteeri Tuomo Kujansivun poistuneen keskuudestamme. Tampereen Sosialidemokraattisen Kunnallisyhdistyksen Kunnallistoimikunta, jonka jäsen tov. Kujansivu oli yhtäjaksoisesti v. 1951 alkaen, menetti hänessä uskollisen ja tunnollisen jäsenen.

Kunnallistoimikunta ja Tampereen sosialidemokraattinen järjestöväki muistaa kiitollisuudella hänen työtään sosialidemokratian hyväksi.

KERTOMUS

TAMPEREEN SOSIALIDEMOKRAATTINEN KUNNALLISJÄRJESTÖ RY TOIMINNASTA VUONNA 1967

Yleistä

Vuosi 1967 on kansainvälisesti ollut ratkaisemattomien kriisien vuosi. Se on ollut myöskin pettymysten vuosi. Kansainvälinen tilanne kärjistyi vaikeammaksi kuin osattiin odottaa. Eri puolella maailmaa ilmeni entisten lisäksi uusia väkivaltaisuuksia. Sotatoimia tai erittäin vakavia selkkauksia sattui yhdessätoista eri pisteessä, puhumattakaan pienemmistä levottomuuksista kuten rotutaisteluista Yhdysvalloissa. Toiveet rauhan saavuttamisesta Vietnamissa olivat korkeimmillaan helmikuussa 1967, jolloin Yhdysvaltojen pommitustauon odotettiin antavan mahdollisuuden neuvotteluille. Pettymys oli suuri, kun pommitustauko lopetettiin vain muutaman päivän pidennyksen jälkeen.

Israelin ja arabimaiden välillä puhkesi toukokuussa vakava kriisi, joka huipentui kesäkuun 5 p:nä alkaneeseen ja kesäkuun 10 p:nä päättyneeseen sotaan. Aselevon alkaessa oli Israel vallannut huomattavia alueita arabimailta. Kriisin aikana oli varsin lähellä se mahdollisuus, että suurvallat puuttuvat sodan kulkuun. Kreikassa tapahtui 24. 4. yllättävä sotilasvallankaappaus. Parlamentaarinen hallitus erotettiin ja armeijan johdosta koottu junta otti vallan. Lähi-idän kriisien johdosta toteutui pitkään odotettu huipputapaaminen Yhdysvaltain ja Neuvostoliiton kesken, mutta suurten kesken vallitsevien erimielisyyksien vuoksi se jäi lähimain tuloksettomaksi.

Pohjoismaiden osalta vuosi 1967 oli varsin hiljainen. Tanskassa hallitus joutui vaikeuksiin sosialistisen kansanpuolueen sisäisten ristiriitojen takia. Tämän vuoden puolella järjestetyissä vaaleissa porvarilliset puolueet saivat enemmistön ja muodostivat hallituksen radikaali-puolueen johdolla. Sosialidemokraatit jäivät oppositioon.

Oman maamme suhteet toisiin kansakuntiin ja erityisesti naapurimaihin ovat olleet hyvät. Presidentti ja pääministeri ovat tehneet useita virallisia ja epävirallisia valtiovierailuja eri maihin. Vastaavasti maassamme on vieraillut eri maiden valtiomiehiä.

Sisäpolitiikassamme kohdistui huomio v. 1967 ennen kaikkea poliit-

tiseen ja taloudelliseen elämään. Julkista toimintaa oli sävyttämässä itsenäisyytemme juhluvuosi. Juhlavuoden tilaisuudet huipentuivat Tampereella vuoden viimeisenä päivänä vietettyyn itsenäisyytemme tunnustamisen 50-vuotisjuhlallisuuksiin.

Poliittista sektoria kertomusvuonna hallitsi presidentin valitsijamiesvaalit. SDP:n puolueuuvosto asettui 8. 2. 1967 pitämässään kokouksessa viime puoluekokoukselta saamansa valtuuden perusteella tukemaan nykyisen tasavallan presidentin Urho Kekkosen uudelleen valitsemista. Kesäkuun 19 p:nä perustivat SDP, SKDL, TPSL ja Keskustapuolue »Urho Kekkosen vaaliliiton», johon myöhemmin yhtyi joitakin erillisiä porvarillisia piirejä. Kokoomus oli nimennyt 16. 4. 1967 presidenttiehdokkaakseen pääjohtaja Matti Virkkusen. Tullineuvos Veikko Vennamo oli nimetty ehdokkaaksi jo aikaisemmin. Vaalien lähtöasetelma ei ollut sosialidemokraateille suotuisa. Onhan puolueessa totuttu käymään vaaleihin puhtaasti omin sosialidemokraattisin vaalitunnuksin. Vaalitaistelu oli erittäin kärkevää, sillä kokoomus oli ottanut tavoitteekseen sosialidemokraattisen puolueen lyömisen. Kokonaisuutena katsoen oli SDP koko ajan vaalitaistelun keskipisteinä.

Maassamme on koko kertomusvuoden ollut eduskunnan enemmistöön nojautuva laajapohjainen hallitus. Vuosi oli tässä suhteessa edeltäjiään parempi. Monien vähemmistöhallitusten, jopa toimitusministeriöiden kausista on vihdoin päästy tukevaan ja vakavaan enemmistöhallitusten politiikkaan, joka tekee mahdolliseksi taloutemme pohjan tervehdyttämiselle. Taloudellinen kasvu hidastui tai pysähtyi useissa Länsi-Euroopan maissa. Tilanne on ollut vaikein Englannissa ja Länsi-Saksassa. Kansainvälisestä lamasta johtuva tummasävyinen taivaanranta on ollut talouspolitiikkamme yllä. Hallitus joutui lokakuun 12 p:nä suorittamaan markan devalvoinnin ja tekemään joukon muita ratkaisuja, jotka eivät aina olleet kansalaisten mieleen. Menneiden vuosien tulonjakopolitiikka lukuisine sidonnaisuuksineen on ollut haittana järkiperaiselle talouspolitiikan hoidolle.

Ammattiyhdistysliikkeen eheytymisestä on kertomusvuonna puhuttu paljon, eikä aiheetta, sillä asia on hyvin tärkeä sosialidemokraattiselle työväenliikkeelle. Ay-liikkeen suuri eheytyyneuvottelu pidettiin Tyrvännössä 3. 10. Tältä neuvonpidolta odotettiin paljon. Erimielisyydet ovat olleet kuitenkin siinä määrin suuria, että on ilmennyt sovitteluhaluttomuutta. Toiveita antanut kehitys on pysähdyksissä. Toivottavasti neuvotteluja voidaan jatkaa. Myös puolueen taholla on aihetta pohtia vakavaa tilannetta eheytyksen toteutumiseksi.

Järjestömme piirissä tapahtuva toiminta on ollut normaalia järjestötoimintaa. Jäsenmäärässä on tapahtunut jatkuvaa lisääntymistä, mikä on luonut edellytykset laajenevalle työkentälle. Uusi puolueyhdistys on perustettu Tesoman—Ristimäen kaupunginosaan. Kertomusvuonna

oli painopiste suunnattu syksyn kunnallisvaaleihin ja myös osuuskauppavaaleihin. Näistä voidaan jo etukäteen sanoa muodostuvan entisiä vastaavia vaaleja kireämmät. Tampereen asukasluvun noususta johtuen kaupunginvaltuutettujen määrä lisääntyy 53:sta 59:ään ja lisäpaikkoja on tavoittelemassa kolme jokseenkin tasavahvaa ryhmää. Jo nyt on nähtävissä vastustajien ääri-oikealla valmistautuvan kunnallisvaaleihin. Heidän julkisen sanansa hillitön ja räikeä hyökkäys on kohdistettu yksinomaan sosialidemokratiaan. Kirjoittelua säästää kunnallispoliittinen valitusten sarja jopa yksimielisiä lautakuntapäätöksiä vastaan.

Osoittakoon alkava toimintavuosi ja syksyn vaalikampanjat, että puolueellamme on vaikeuksista huolimatta voimaa lyödä takaisin siihen kohdistuneet hyökkäykset. Sosialidemokraattisen puolueen ja sen järjestöväen onkin lähdettävä edessä oleviin taisteluihin uupumattomalla innolla, mikä on ollut sille ominaista, kun sosialidemokratian aatetta on lyöty niin vasemmalta kuin oikealtakin.

Kunnallistoimikunta haluaa tässä yhteydessä lausua puolueovereille parhaimmat kiitokset siitä rakentavasta työstä, jonka he ovat sosialidemokratian hyväksi tehneet.

Edustajisto

Tampereen Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:n edustajisto on muodostunut eri puolueosastojen vuodeksi kerrallaan valitsemista edustajista. Valintaperuste on ollut yksi (1) edustaja kutakin alkavaa puolueosaston 35 jäsentä kohden.

Kertomusvuonna on edustajistoon kuulunut 116 puolueosastojen valitsemaa edustajaa.

Edustajiston kokoukset

Tampereen Sosialidemokraattinen Kunnallisjärjestö ry:n sääntömääräinen kevätkokous (vuosikokous) pidettiin Tampereen Työväenyhdistyksen talon C-salissa maaliskuun 15 p:nä 1967 klo 19.00.

Kokouksessa käsiteltiin Kunnallisjärjestön toiminta- ja tilikertomukset. Sos.dem. valtuustoryhmän toimintakertomus. Päätettiin jäsenmaksujen suuruudesta seuraavaa kalenterivuotta varten ja hyväksyttiin talousarvio v. 1968.

Kunnallistoimikuntaan valittiin äänestyksen kautta seuraavaksi toimikaudeksi toverit: Paavo Lehtinen, Mikko Hakala, Arvo Auvinen, Eero Lindfors, Martti Hussi, Tauno Rinne, Tuomo Kujansivu, Irja Lahdenpää, Urho Saario, Pentti Tihveräinen, Aimo Laurila ja Inkeri Lehtonen.

Tilintarkastajiksi valittiin Reino Kolinen ja Matti Lahti sekä varalle Martti Salonen ja Taisto Isoviita.

Sääntömääräinen syyskokous pidettiin Tampereen Työväenyhdistyksen talon C-salissa syyskuun 13 p:nä 1967 klo 19.00. Kokouksessa käsiteltiin järjestön toimintasuunnitelma v. 1968 ja päätettiin edustajiston jäsenten valintaperusteesta sekä perittävän luottamustoimivieron suuruudesta v. 1968. Sos.dem. valtuustoryhmän toiminnasta antoi selostuksen ryhmän puheenjohtaja Pentti Tuhtonen.

Edustajiston ylimääräinen kokous pidettiin Tampereen Työväenyhdistyksen talon C-salissa marraskuun 22 p:nä 1967 klo 19.00. Kokouksessa käsiteltiin Tampereen kaupungin talousarvio v. 1968. Talousarvioehdotuksesta antoi selostuksen kaupunginjohtaja Erkki Lindfors.

Helmikuun 7 p:nä 1968 klo 18.00 edustajisto kokoontui ylimääräiseen kokoukseen. Selostuksen poliittisesta tilanteesta ja puolueuuvoston kokouksesta antoi puoluesihteerä Erkki Raatikainen.

Vappujuhla

Vappujuhlat järjestettiin ensimmäisen kerran Tampereen Stadionilla. Kylmästä ilmasta ja lumisateesta huolimatta juhlat onnistuivat hyvin. Puolueosastojen liput tuotiin juhlapaikalle työväentalolta lippulinna-kulkueena TTY:n soittokunnan johdolla. Juhlissa puhuivat puolueen varapuheenjohtaja Olavi Lindblom ja kansanedustaja Valdemar Sandelin. Ohjelmassa esiintyivät lisäksi taiteilija Veikko Sinisalo, tiedotuspäällikkö Pentti Lahti-Nuuttila, Eero & Jussi, Valkeakosken »Masit» sekä TTY:n soittokunta ja Työväen Mieskuoro.

SDP — työn juhla

Yhteistoiminnassa Pohjois-Hämeen Sosialidemokraattisen Piirin kansa järjestettiin SDP — työn juhla Tampereella 26—27 p:nä elokuuta. Lauantaina 26 p:nä oli esitelmä- ja keskustelutilaisuus Työväen Teatterin teatterisalissa. Esitelmöitsijöinä sisäministeri Martti Viitanen ja tuomari Anssi Karkinen kunnallispoliittisista aiheista. Korokeykskelun aiheena oli »Maakunnallinen sairaalapolitiikka».

Sunnuntaina pääjuhlassa Jäähallissa puhuivat puoluesihteerä Erkki Raatikainen, kansanedustaja Sylvi Siltanen ja kaupunginjohtaja Paavo Lehtinen. Juhlat onnistuivat erinomaisesti. Yleisöä arvioitiin pääjuhlassa olevan n. 2000 henkeä.

Sosialidemokratian päivä

Itsenäinen kansa — yhteistyön maailma, tunnuksen merkeissä järjestettiin Sosialidemokratian Päivän juhla Sampolan juhlasalissa marraskuun 23 p:nä. Juhlissa puhuivat professori kansanedustaja L. A. Puntila ja päätoimittaja Vilho Halme.

Kunnallispoliittinen kerho

Kunnallisjärjestön järjestämä »Maanantai kerho» on kokoontunut syyskaudella kuusi kertaa. Kerhossa on käsitelty kulloinkin ajankoh-
taisia kunnallis- ja yleispoliittisia asioita. Keskusteluihin ovat puolueen
jäsenet osallistuneet runsaslukuisesti.

Voitto-arpajaiset

SDP:llä oli arpajaiset ajalla 10. 4.—5. 7. 1967. Arpoja myytiin Kun-
nallisjärjestön alueella 43.500 kpl. Myyntitulos oli erittäin hyvä. Osa
myynnistä tapahtui puolueosastojen välityksellä.

Kunnallistoimikunta

Kunnallistoimikunnan puheenjohtajana on kertomusvuonna toi-
minut Paavo Lehtinen viidennentoista perättäisen toimikauden ja va-
rapuheenjohtajana Aimo Laurila. Sihteerinä järjestön sihteeri Lauri
Sarhela.

Työvaliokuntaan ovat kuuluneet: Paavo Lehtinen, Aimo Laurila,
Irja Lahdenpää, Eero Lindfors ja Lauri Sarhela. Työvaliokunta on
kokoontunut tarvittaessa.

Kertomusvuoden aikana on kunnallistoimikunta pitänyt 8 kokousta
ja pöytäkirjoihin kertynyt 93 pykälää. Kunnallistoimikunnan jäsenet
ovat osallistuneet kokouksiin seuraavasti:

Paavo Lehtinen	8 kertaa	Irja Lahdenpää	8 kertaa
Aimo Laurila	8 »	Inkeri Lehtonen	7 »
Arvo Auvinen	8 »	Eero Lindfors	7 »
Mikko Hakala	8 »	Tauno Rinne	7 »
Martti Hussi	8 »	Urho Saario	8 »
Tuomo Kujansivu	1 »	Pentti Tihveräinen	8 »

Kunnallisjärjestön edustukset

Liikelaistosten, järjestöjen ja eri yhteisöjen kokouksissa ja tilaisuuksissa ovat järjestöä edustaneet seuraavat toverit:

Työväen Sanomalehti Oy:n yhtiökokouksissa Lauri Sarhela.

Hämeen Työväen Säästöpankin kokouksissa Aimo Laurila.

Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turvan kokouksissa Arvo Auvinen.

Työväen Sivistysliiton Tampereen Opintojärjestön edustajistossa Eero Lindfors, Pentti Kivimaa, Aino-Kaarina Ketonen, Helmi Salonen ja Seppo Uotinen.

As. Oy Pyynikinpuiston yhtiökokouksissa Martti Hussi ja Lauri Sarhela.

Tampereen Kansalaisjuhlien järjestelytoimikunnassa Lauri Sarhela. Pohjois-Hämeen Sos.dem. Piirin piirikokouksessa edusti järjestöä Aimo Laurila ja Martti Hussi.

Kaatuneiden muistopäivänä 21. 5. 1967 laskivat järjestömme edustajat Aimo Laurila ja Arvo Auvinen seppeleen v. 1918 punaisten puolella kaatuneiden haudalle.

Kansalaisjärjestöjen Itsenäisyyspäivän juhlallisuuksiin Kalevankankaan sankarihaudalla osallistui Kunnallisjärjestö. Seppeleen laskivat punaisten muistomerkillä Aimo Laurila, Arvo Auvinen ja Eino Loikkanen. Järjestön lippu oli tilaisuudessa mukana.

Kunnallistoimikunnan valitsevat jaostot

Kunnallistoimikunnan alaisena on kertomusvuonna ollut seuraavat jaostot:

Naisjaosto: Puheenjohtajana Lempi Rothström ja jäseninä Inkeri Lehtonen, Elsa Kolinen, Irja Lahdenpää, Anni Sandelin, Eila Eränen, Aini Hurnonen, Kyllikki Tiitinen, Taina Aalto, Irma Moisio, Aira Mäylmäki, Aino Ruoholahti, Hertta Sala ja Eeva Siltanen.

Jaosto on kertomusvuonna pitänyt viisi kokousta ja järjestänyt useita tilaisuuksia mm. tehty saunaretki Koivuniemen kesäkodille 8. 6. Osanottajia retkellä oli 25 henkeä. Tutustumiskäynti tehtiin kaupungin Keskusvirastotaloon syyskuun 28 p:nä, taloa esitteli ja oli oppaana kansliasihteeri Leena Lindfors. Osanottajia oli eri puolueyhdistyksistä runsaasti.

Luento ja teatterimatka tehtiin Helsinkiin 19. 11. Kansanedustaja Tyyne Paasivuori luennoi Sos.dem. Naisten Keskusliiton toiminnasta ja naisten osuudesta eduskunta- ja kunnallispolitiikkaan. Päätteeksi oli käynti uudessa Helsingin kaupungin teatterissa. Matkalla oli 35 naista eri puolueyhdistyksistä.

Sos.dem. Naisten Piirijärjestön joulu-myyjäisiin oli kunnallisjärjestön naisjaosto valmistanut oman myyntipöydän.

Nuorisajaosto: Nuorisajaoston toiminta on ollut hiljaista. Toiminta on pyritty hoitamaan Pohjois-Hämeen Nuortenpuolesta kautta, koska siellä on ollut palkattu nuoriso-ohjaaja.

Matkailujaosto: Jaosto on yhteistoiminnassa TSL:n Opintojärjestön kanssa järjestänyt linja-automatkan Moskovaan 21. 7. Matka kesti 9 p:ää. Matka onnistui erittäin hyvin. Osanottajia oli matkalla lähes 30.

Seurakuntajaosto: Jaostolla on ollut useita kokouksia, valmistellen marraskuun 21 p:nä toimitettavia seurakuntien kirkolliskokouksia. Seurakuntavaaleissa sosialidemokraattisen seurakuntaväen ehdokkaat menestyivät kohtalaisesti.

Seurakuntajaosto järjesti myöskin yleisötilaisuuksia. Tampereen hiippakunnan piispa Erkki Kansanaho puhui 18. 9. TTY:n talon A-salissa aiheesta »Mitä kirkko odottaa järjestäytyneeltä työväeltä». Toisen puheen piti ylläkäri, dosentti Pentti Miettinen teemana »Kirkko ja demokratia».

13. 10. järjestettiin keskustelutilaisuus TTY:n A-salissa aiheesta »Kirkollisvaalit». Alustajana oli maisteri Martti Helin.

»Seurakunnan jäsenen oikeudet ja velvollisuudet» oli varatuomari Esko Rahkiolan puheen aiheena 1. 11. TTY:n talon A-salissa järjestetyssä tilaisuudessa.

Kaikissa tilaisuuksissa oli kuulijoita hyvin runsaasti.

Läntinen ja itäinen esikaupunkijaosto: Jaostot ovat kokoontuneet käsittelemään lähinnä paikallisia kunnallispoliittisia kysymyksiä.

Osuuskauppajaosto: Jaosto on valittu valmistelemaan v. 1968 marraskuussa suoritettavia osuuskauppavaaleja.

Viikonloppukurssit

Työpaikkayhdysmiehille järjestettiin viikonloppukurssit Liikeliiton kurssikeskuksessa Tyrvännössä syyskuun 23—24 p:nä. Kursseille osallistui 36 yhdysmiestä. Luennoitsijoina olivat puoluetoimistosta Korvenheimo ja Kuusela, kaupunginjohtaja Paavo Lehtinen ja TSL:n edustajana Yrjö Vuolio.

Kunnallisjärjestöjen neuvottelupäivät

Elokuun 12—13 p:nä pidettiin Lahdessa kuuden kaupungin Helsingin, Tampereen, Turun, Lahden, Kotkan ja Porin sos.dem. Kunnallisjärjestöjen neuvottelupäivät. Neuvottelukokouksessa käsiteltiin kunnalliselämää ja järjestötoimintaa koskevia asioita. Päivien ohjelmaan kuului myöskin tutustumiskäynnit Lahden kaupungin eri laitoksiin.

Kunnallistoimikuntaa edustivat neuvottelupäivillä: Aimo Laurila, Inkeri Lehtonen, Irja Lahdenpää, Arvo Auvinen, Martti Hussi, Mikko Hakala, Urho Saario, Tauno Rinne ja Pentti Tihveräinen sekä toimiston henkilökunta ja piirin puheenjohtaja Väinö Hurnonen.

Presidentin valitsijamiesvaalit

Tammikuun 15—16 p:nä suoritettut presidentin valitsijamiesvaalit jouduttiin käymään poikkeuksellisissa oloissa, sos.dem. puolueella ei ollut omaa presidenttiehdokasta. Vaaleja edelsi voimakas oikeistolehdistön vaalipropaganda joka oli suunnattu yksinomaan sosialidemokraattista puoluetta vastaan. SDP:lle presidentinvaalin tulos ei merkinnyt yllätystä. Valitsijamiesvaalien kannatus ei ennusta puoluekannatusta tulevilla vaaleilla. Onhan valitsijamiesvaaleilla erikoisluonne,

kysymyksessähän on henkilövaali ja tärkeimpänä asiana asiallisesti ulkopoliittikka, mikä lienee eräs syy tulokseen.

Kunnallisjärjestön toimesta valmistettiin valitsijamiesvaaleihin 3 kpl isoja mainoksia kokoa 2×10 m, jotka oli pystytetty jo perinteellisille paikoille Aleksanterin kirkon puistoon, Hämeensillan rautakaiteeseen ja Sampolan luokse. Lisäksi asetettiin pienempiä mainospukkeja eri puolille kaupunkia.

Yhteistoiminnassa piirin kanssa painatettiin lentolehtinen jossa esiteltiin suuren vaaliliiton sosialidemokraattiset ehdokkaat. Lentolehtisestä suoritettiin koko kaupungin jakelu 65.000 kpl.

Puoluetoimisto oli painattanut lehtisen »SDP puhuu» jota jaettiin työpaikkaverkoston kautta, sekä nuorten kotkien välityksellä. Kunnallisjärjestö toimitti oman lehtisen joka oli ärsyttävä koska SDP:n 9 p:n iso vaalimainos Aleksanterin kirkon puistosta kaadettiin tammikuun yönä. Painos oli 15.000 kpl.

Valitsijamiesvaalien tulokset Pohjois-Hämeessä:

Kekkosen vaaliliitto	71.796	ääntä
Virkkusen »	44.670	»
Vennamon »	10.809	»
Liberaalisen kans.puol. vaaliliitto	4.218	»

Äänioikeutettuja 182.874, äänestäneitä 132.241, äänestysprosentti 72,28.

Tampereella jakautuivat äänet seuraavasti:

Kekkosen vaaliliitto	35.504	ääntä
Virkkusen »	25.301	»
Vennamon »	3.956	»
Liberaalisen kans.puol. vaaliliitto	1.823	»

Äänioikeutettuja 96.920, äänestäneitä 66.968, äänestysprosentti 69,1.

Kekkosen vaaliliiton poliittinen jakautuma oli seuraava:

Sosialidemokraatit	14.487	ääntä
Kommunistit	17.353	»
TPSL	1.218	»
Keskustapuolue	765	»
Puolueettomat	1.681	»

Sosialidemokraateista tuli valituksi Anni Flinck 7.499, Vald. Sandelin 5.790, Pekka Kuusi 4.343, Pentti Miettinen 4.077 äänellä.

Vaaliote- ja vaalikuljetuspalvelu

Kunnallisjärjestön toimisto hoiti vaaleissa vaaliotepalvelua. Vaaliotteiden anomuskaavakkeilla olikin vilkas kysyntä koska äänestysluettelot oli laadittu v. 1965:n henkikirjoituksen mukaan.

Vanhuksille ja sairaille joille pääsy äänestyspaikoille tuotti vaikeuksia järjestettiin toimiston taholta maksuton kuljetus sitä haluaville.

Kunnallisjärjestön toimisto

Hallituskatu 19 työväentalo 6 kerr.

Toimisto on ollut avoinna klo 9.00—17.00 lauantaisin klo 9.00—12.00. Toimiston puhelimet ovat: sihteeri 27494, toimisto 27493. Sihteerin kotipuhelin 20371.

Henkilökunta: Sihteerinä on kertomusvuonna toiminut Lauri Särhela. Taloudenhoitajana ja kirjanpitäjänä Eeva Siltanen. Järjestötoimitsijana Reino Sarlund 15. 8. -67 saakka sekä Teuvo Lehtinen 5. 10. -67 alkaen.

KERTOMUS

TAMPEREEN KAUPUNGINVALTUUSTON SOS-DEM RYHMÄN TOIMINNASTA VUONNA 1967

Heikentynyt työllisyystilanne toisaalta ja taloudelliset vaikeudet toisaalta ovat olleet kertomusvuonnakin kuntien toiminnan pahimmat ongelmat. Niihin on myös Tampereen kunnallisessa elämässä jouduttu kiinnittämään poikkeuksellisen keskeinen huomio. Työllisyyden ylläpitäminen on vaatinut kiinteitä ponnistuksia. Siitä huolimatta jouduttiin suorittamaan valtiolle korvauksia työllisyyslain edellyttämän velvoitteen vajeaksi jäämisestä.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä on määrätietoisesti vahvistanut asemaansa Tampereen kunnalliselämässä. Ryhmän jäsenten kohdalla ei ole tapahtunut vaihdoksia.

Tampereen kaupunginvaltuuston sos.dem. ryhmään ovat vuoden 1967 aikana kuuluneet: Arvo Auvinen, Mikko Hakala, Vilho Halme, Kaarlo Honkasalo, Johannes Joenpolvi, Unto Kanerva, Saima Kankare, Elsa Kolinen, Aimo Korjus, Eino Loikkanen, Jenny Matinaho, Pentti Miettinen, Hertta Sala, Valdemar Sandelin, Arvo Sipilä, Pentti Tuhtonen, Veikko Valkama, Joel Viheriäranta ja Eero Vuorinen. Ryhmän puheenjohtajana on toiminut Pentti Tuhtonen, varapuheenjohtajana Veikko Valkama ja sihteeri-rahastonhoitajana Mikko Hakala. Ryhmän työvaliokuntaan ovat kuuluneet Pentti Tuhtonen, Veikko Valkama, Mikko Hakala, Eino Loikkanen ja Elsa Kolinen.

Kaupunginhallitukseen ovat luottamusmiesjäseninä kuuluneet ryh-

män puheenjohtaja Pentti Tuhtonen sekä valtuutetut Vilho Halme ja Kaarlo Honkasalo.

Tampereen kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden 1967 aikana 16 kokoukseen. Käsiteltyjen asioiden määrä on yhteensä 752 (v. 1966 723). Ryhmä on valmistellut asiat kokouksissaan, kuullut virkamiehiä asiantuntijoina ja vastaanottanut kuntalaisten lähetystöjä, joiden esittämät asiat on niinkään käsitelty. Toisten valtuustoryhmien kanssa on käyty neuvotteluja eräistä asioista ja yhteisymmärrys on useimmissa tapauksissa saavutettu, sillä äänestyksiä suoritettiin kertomusvuoden valtuuston kokouksissa vain 17 kertaa (ed. v. 20). Erittäin merkittävää on, että vuoden 1968 talousarvio hyväksyttiin yksimielisesti kaupungin hallituksen esittämässä muodossa. Näin tapahtui jo toisen kerran perätysten.

Tampereen kaupungin taloudellinen tila on ollut kohtalaisen hyvä ja kassa vakaa. Tämä teki mahdolliseksi mm. loppuvuodesta myöntää lyhytaikaisia lainoja eräille rakennusliikkeille töiden aloittamista varten, kun rakennusten varsinainen rahoitus oli järjestettävissä vasta v. 1968 puolella. Kaupungin oman toiminnan ja kehityksen kannalta muodostuu tärkeäksi epäilemättä keväällä valmistunut investointiohjelma, jota jo käytettiin talousarvion laadinnan apuna ja työllisyyskohteita valittaessa.

Kaupungin suuret tiekysymykset ovat jatkuvasti vireillä ja vielä vailla lopullisia päätöksiä. Parhaillaan rakennetaan perustaa pohjoiselle kehätielle Tampellan rantaan ja yhdystietä pohjanmaantieltä Pispalan rantaan. Keskustan liikenteen kaksi tärkeätä risteystä saivat valo-ohjauksen syksyllä ja Teiskontien rakentamista jatkettiin Aitolahden suuntaan. Valtuuston jäsenet saivatkin järjestetyssä luentotilaisuudessa tietoja kaupunkisuunnittelusta ja liikennekysymyksistä.

Päätökset kahden suuren Pohjoismaiden arkkitehtikilpailun järjestämisestä ovat voimassa. Toinen koskee Hervannan korkeakoulualueen suunnittelua ja toinen Pispalan harjualueita. Viimeksimainittu on vielä julistamatta. Useita uusia asemakaavoja on valmistunut ja valmistumassa ja kaupunkilaisten ulkoilua varten varattaviksi tarkoitettuja alueita on hankittu lisää mm. ostettiin Serlachius Oy:ltä pitkä kaistale rantamaita Siivikkalasta. Muunlaisista maanhankinnoista mainittakoon Pinsiöstä ostettu pohjavedenottamon paikaksi tarkoitettu maa-alue.

Kaupungin rakennustoiminnalla valmistuivat keskusvirastotalo, Te-soman kansakoulu ja Koivistonkylän lastentalo. Niinkään on kaupungin myötävaikutuksen turvin valmistunut lisää vanhustentaloja. Myös opiskelija-asuntoja on kaupungin tukitoimenpitein lisätty, minkä lisäksi uusille asuntoloille on osoitettu tontteja ja annettu taloudellista tukea.

Merkittävä rakennuskohta on kertomusvuoden aikana ollut myös Naistenlahden öljyvarastotyö, syksyllä aloitettu akvaario-planetario-

työmaa sekä jatkunut vanhusten talojen rakentaminen. Suuriperheiden asutuspulmien helpottamiseksi perustettiin Vilusenrinne-niminen kiinteistöyhtiö, jonka ohjelmaan kuuluu noin sadan lapsirikkaan perheen asunnon aikaansaaminen. Peltolammilta luovutettiin tontti sotaveteraanien asuntotaloa varten. Marjatan sairaalan Kaupin osaston laajennustyöt hyväksyttiin aloitettavaksi ja rakennuslupaa odotetaan myös Hatanpään sairaalan toimenpideohjeiden töiden aloittamiseksi.

Sosiaalitoiminnan alalla on tapahtunut monia muutoksia. Huomattavin oli uuden sosiaaliohjesäännön hyväksyminen. Sen mukaan koko sosiaalitoiminta keskitetään yhden sosiaalijohtajan alaisuuteen ja samalla jaetaan toiminta viiteen osastoon. Suojeluvalvonnan piirissä on siirrytty uusiin muotoihin, lastenkoteja on lakkautettu ja eräiden lastensuojelulaitosten toiminta siirretty uuteen yhteyteen. Lastenseimiä avattiin Koivistonkylään ja Akonpuistoon.

Kuuroille lapsille perustettiin esikoulu Kalevan lastentaloon, jonne myös muutti Aakkulasta päivähuoltola. Edellisenä vuonna aloitettu kotisairaanhoidon- ja kotiapukeskus sai laajentuneen toimintansa vuoksi 10 kotiapustajaa lisää. Samoin kodinhoitajia tulee kuluvan vuoden alusta 5 lisää. Naisten työtuvan toiminta lopetettiin ja virat lakkautettiin.

Itsenäisyytemme 50-vuotisjuhlavuoden aikana Tampere muodosti yhden merkittävän juhlapaikan. Valtakunnallisia juhlavuoden tilaisuuksia oli täällä Suomen Laulujuhlat kesäkuussa ja Itsenäisyytemme tunnustamisen 50-vuotisjuhla vuoden viimeisenä päivänä. — Taide- teoksia on kaupungille hankittu vuoden aikana jälleen varsin runsaasti. Eräät teokset ovat olleet kalliinlaisia. Niitä varten myönsi valtuusto varamäärärahastaan varat. Huomattavin osa taideostoista kuitenkin suoritettiin talousarvioon merkityin varoin. Mainittakoon, että Montrealin maailmannäyttelyn Suomen osastolta ostettiin kaksi erikoislaatuista taideteosta. Teosten paljastustilaisuuksissa on tuotu esiin pääasiassa tauluja ja seinäkoristetöitä. — Teattereita on avustettu entistä laajemmin ja musiikkiopistoa varten päätettiin perustaa säätiö.

Tesomajärven asuntoalue sai käyttöönsä uuden kansakoulun ja Vehmaisten kansakoulun rakennustyöt aloitettiin. Kouluopetusta järjestettiin myös Kaukajärvellä ja Peltolammin alueen koulusuunnitelmia on myös tehty. Saukonpuiston kouluun perustettiin vapaaehtoinen apukoulun IX luokka ja aivovauriolapsia varten järjestettiin omat opetustilat ja perustettiin kaksi opettajan virkaa.

Kaupungin edellytyksiä matkailukohteena ja kaupunkilaisten virkistystoimintamahdollisuuksia on parannettu. Näsijärven laivaliikenteen turvaamiseksi päätettiin liittyä Tarjanne-yhtiöön. Ulkoilua varten vuokrattiin Kolarin pitäjältä alue retkeilykämpää varten. Ellivuori-Säätiölle myönnettiin kaupungin puolesta takaus 250.000,— mk:n lainaa varten.

Sääntömuutoksia käsiteltiin vuoden aikana useita. Merkittävimpiä olivat sosiaaliohjesäännön uusiminen, mikä merkitsi samalla sosiaaliviraston organisaation muuttumista, sähkölaitoksen ohjesääntö, johon myös sisältyi organisaation muutoksia, sekä Tampereen kaupungin järjestyssääntö, joka hyväksyttiin eräin tarkennuksin Kaupunki-liiton esittämän mallisäännön pohjalta. Myös asutuslautakunta ja Kieli-instituutti saivat uuden johtosäännön. Kaupungin sairaalatoiminnan uudelleen organisointi on parhaillaan vireillä. Siinä yhdistetään kaupungin erilliset sairaalat yhdeksi kaupunginsairaalaksi, yhteisen talouden ja hallinnon piiriin.

Kuntauudistuksesta annetussa lausunnossa korostettiin lähialueiden yhteistoiminnan merkitystä ja sairaalaorganisaatiota koskevaan tiedusteluun vastattiin kunnallisten elinten päättävällä tärkeyttä painottaen. Läänikysymyksen kannalta merkittävä päätös oli Tampereen seutukaavaliiton perustaminen, koska liiton jäsenkunnat muodostavat myös tulevan läänin.

Valinnoista mainittakoon raastuvanoikeuden nuoremman oikeusneuvosmiehen virkoihin valitut Esko Rahkiola ja Reko Vilpas. Apulaisreviisoriksi valittiin sosionomi Tapani Mattila. Hatanpään sairaalan ylilääkäriksi valitun lääk.lis. Ilmari Viitasen valitsemisen jälkeen aloitettiin porvarien toimesta valituskampanja, joka kohdistui miltei kaikkiin myös kaupunginhallituksessa ja hallintokunnissa suoritettuihin henkilövalintoihin.

Helmikuussa tehtiin päätös viranhaltijain palkkojen yleiskorotukseksi ja hyväksyttiin Kaupunkiliiton mallin mukainen luontoissuoritusääntö. Syksyllä käsiteltiin eräitä toimistoapulaisten palkkojen järjestyjä suoritettun tutkimuksen pohjalta.

Ryhmän kokoukset on yleensä pidetty Raatihuoneen »Kultaisessa» salissa, mutta kokouksia on ollut vuoden aikana myös Saunasäätiön Siivikkalan saunalla, Hämeenkyrössä Pyrinnön majalla, Aitolahden Ty:n talolla ja kaupungin uudessa keskusvirastotalossa. — Tutustumiskäynnin ryhmä teki Naistenlahden kallioon louhittuun öljyvarastotyömaahan. Työväen Teatterin rakennussuunnitelmiin käytiin tutustumassa Kellariteatterissa.

Kaupungin edustajina kävivät ystävyyskaupungeissa ryhmän jäsenistä seuraavat: Elsa Kolinen, Johannes Joenpolvi ja Eino Loikkanen Kieivissä sekä Jenny Matinaho ja Paavo Lehtinen Essenissä. — Läänin kunnallispäiville osallistuivat Eino Loikkanen, Pentti Tuhtonen, Valdemar Sandelin, Vilho Halme ja Kaarlo Honkasalo sekä maata käsittävälle kaupunkipäiville Kuopioon Eino Loikkanen, Vilho Halme ja Pentti Tuhtonen.

Maakuntaradio vieraili valtuustossa huhtikuussa ja siinäkin yhteydessä ryhmän jäsenet saivat äänensä kuuluviin.

Ryhmän kokouksia on vuoden aikana pidetty 18 ja pöytäkirjoihin on merkitty 229 pykälää. Ryhmän jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin seuraavasti:

Arvo Auvinen	18	Hertta Sala	17
Mikko Hakala	17	Valdemar Sandelin	8
Vilho Halme	14	Arvo Sipilä	17
Kaarlo Honkasalo	13	Pentti Tuhtonen	16
Johannes Joenpolvi	16	Veikko Valkama	11
Unto Kanerva	16	Joel Viheriäranta	18
Saima Kankare	16	Eero Vuorinen	17
Elsa Kolinen	17	Varajäsenet:	
Aimo Korjus	14	Ulla Mikkola	11
Eino Loikkanen	15	Risto Niemi	5
Jenny Matinaho	15	Allan Aalto	2
Pentti Miettinen	12	Heimo Pulli	1
Kaupunginjohtajat:		Kaupunginsiht.	
Erkki Lindfors	5	Pekka Paavola	14
Paavo Lehtinen	16	Arvi Laakso	17
Pentti Halonen	14	Lauri Sarhela	16

Ryhmän kokouksissa poissaoloon on ryhmän jäsenillä ollut ryhmäkokouksen hyväksymät syyt.

Lisäksi on ryhmän kokouksissa käyneet seuraavat henkilöt antamassa selostuksia, lausuntoja ja esittämässä myös ryhmälle toivomuksia: Kaupunginsihteeri Matti Nahkola selosti investointiohjelmaa v. 1968—1975, arkkitehti Taito Uusitalo Ellivuori-Säätiön suunnitelmia, sairaalatoimenjohtaja Matti Lahti Hatanpään sairaalan ylilääkäriä valintaa, Aitolahden Ty:n puheenjohtaja Lauri Laine paikallisia toivomuksia, Hatanpään Siirtolapuutarhayhd. puheenjohtaja Pentti Vansen ja Kalle Koivisto Hatanpään siirtolapuutarhan asiaa, maisteri Nallinmaa Tampereen musiikkiopiston suunnitelmia ja sähkölaitoksen toimitusjohtaja Pekka Rainio sähkölaitoksen uutta organisointia.

Tampereen kaupunginvaltuuston sosialidemokraattisen ryhmän toiminta on ollut vuoden 1967 aikana rakentavaa ja asiallista. Kysymyksessä oli valtuustokauden kolmas vuosi, joten sen jälkeen on lähdetty vaalivuodelle. Tampereen osalta vaalivuoden tulos on jo ennakkoon myönteinen sillä valtuutettujen lukumäärä tulee kasvamaan. 53:sta 59:ään kaupungin asukasmäärän ylitettyä 150.000 asukkaan rajan. Sosialidemokraattien kannalta näyttää kausi olevan varsin mielenkiintoinen, mutta myös tuloksellinen, koska ryhmän oltua suurimpana valtuustossa on kunnallinen toiminta rauhoittunut ja vastuu päätöksistä jakaantuu koko valtuuston kannettavaksi. Tämä on taannut kaupungin rauhallisen kehityksen.

Tampereen Keskuspaino 1968